

Sygn. akt **IC 255/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Jaskuła
Protokolant:	protokolant sądowy Karolina Ostasiuk

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2016 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w N.

przeciwko (...) Publicznemu Szpitalowi (...)z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Publicznego Szpitala (...) (...)z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w N.:

- kwotę 176.005,97 zł (sto siedemdziesiąt sześć tysięcy pięć złotych 97/100 złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia 16 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- kwotę 3.927,10 zł (trzy tysiące dziewięćset dwadzieścia siedem złotych 10/100 złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia 18 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

II. oddala wnioszek pozwanego o rozłożenie świadczenia na raty,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 16.214 zł (szesnaście tysięcy dwieście czternaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 7.200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt: IC 255/16

UZASADNIENIE

Pozwem o zapłatę w postępowaniu upominawczym wniesionym w dniu 18 stycznia 2016 roku (data prezentaty – k. 2), powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w N. wniosła o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i zasądzenie od pozwanego (...) Publicznego Szpitala (...) (...)z siedzibą w W. kwoty 176 005,97 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 16 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty - stanowiącą sumę wierzytelności których pozwany nie uregulował -, kwoty 3 927,10 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 16 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty - stanowiącą skapitalizowane ustawowe odsetki za zwłokę w spłacie powyższej wierzytelności - oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w kwocie 7 200

zł oraz kwoty 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Ewentualnie w przypadku przekazania sprawy do postępowania zwykłego, w szczególności na skutek wniesienia przez przeciwnika procesowego sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, powódka wносиła o zasądzenie od pozwanego tych samych kwot z odsetkami ustawowymi od tych samych dat oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa jak wyżej (pozew - k. 2 – 7).

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 27 stycznia 2016 r., sygn. akt I Nc 14/16, w całości zostało uwzględnione żądanie powoda, za wyjątkiem daty początkowej naliczania odsetek od skapitalizowanych odsetek w kwocie 3 927,10 zł, gdyż Sąd zgodnie z treścią art. 482 § 1 k.c. zasądził je na rzecz powoda od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 18 stycznia 2016 r. Ponadto Sąd w ww. nakazie orzekł o kosztach postępowania zgodnie z żądaniem pozwu (nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 290).

W dniu 18 lutego 2016 r. (data stempla pocztowego – k. 329), z zachowaniem terminu ustawowego, pozwany Szpital wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym w dniu 27 stycznia 2016 r. Pozwany zaskarżył ww. nakaz w całości, wniósł o oddalenie powództwa w zakresie części żądanych odsetek oraz o skierowanie sprawy na rozprawę i oznaczenie sposobu wykonania zobowiązania poprzez zapłatę żądanej kwoty w 8 ratach płatnych miesięcznie na koniec miesiąca, począwszy od ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zostanie wydany wyrok w niniejszej sprawie. Pozwany wniósł ponadto o zwolnienie go w całości od obowiązku ponoszenia jakichkolwiek kosztów i opłat sądowych w niniejszej sprawie oraz o odstąpienie od obciążania go jakimikolwiek kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego na zasadzie art. 102 k.p.c. (sprzeciw od nakazu zapłaty - k. 306-310).

W odpowiedzi na sprzeciw z dnia 18 lutego 2016 r., powódka wniosła o oddalenie wszelkich wniosków, twierdzeń i zarzutów strony pozwanej jako oczywiście bezzasadnych, orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu. Powódka podtrzymała dotychczas zajmowane stanowisko i zaprzeczyła wszelkim twierdzeniom strony przeciwnej z wyłączeniem wyraźnie przyznanych. Strona powodowa nie zgodziła się także na rozłożenie płatności pozwanego na raty oraz nieobciążanie go obowiązkiem zwrotu kosztów sądowych (odpowiedź na sprzeciw od nakazu zapłaty - k. 332-338).

W dalszym toku postępowania, strony podtrzymywały swoje stanowiska.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

(...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w N. (wykonawca) łączyły z (...) Publicznym Szpitalem (...) (...z siedzibą w W. (zamawiający) kolejne umowy na dostawy produktów medycznych (leków, środków dezynfekcyjnych, sprzętu jednorazowego użytku). Przedmiot każdej z umów stanowiła dostawa produktów medycznych w ilościach i asortymencie wyszczególnionym w tabelach asortymentowo-cenowych, stanowiące integralne załączniki do każdej z umów. Wykonawca zobowiązał się do dostarczania przedmiotu umów sukcesywnie, w oparciu o bieżące zamówienia dokonywane przez zamawiającego, a za dostarczony towar miał wystawiać faktury według cen jednostkowych ustalonych w ofercie (**dowód:** umowy wraz z załącznikami - k. 24-105).

Zgodnie z umowami: (...z dnia 29 listopada 2012 r., (...z dnia 02 czerwca 2014 r., (...z dnia 15 maja 2014 r., (...z dnia 15 maja 2014 r., (...z dnia 14 kwietnia 2014 r. (...z dnia 02 kwietnia 2014 r., (...z dnia 10 marca 2015 r., (...z dnia 17 grudnia 2014 r. oraz (...z dnia 13 października 2014 r. zapłata należności miała być dokonywana przelewem każdorazowo na podstawie faktury VAT w terminie 90 dni od daty otrzymania faktury przez zamawiającego i zaakceptowania jej, na konto wykonawcy, wskazane każdorazowo na fakturze (**dowód:** umowy wraz z załącznikami - k. 24-105) .

Powodowa spółka realizowała zamówienia składane przez pozwanego na produkty medyczne, które dostarczała pozwanemu, wraz z wystawionymi fakturami VAT. Przedmiotowe dokumenty, zgodnie z postanowieniami

umownymi, miały odroczony 90-dniowy termin płatności (**dowód:** zamówienia pozwanego – k. 106-121; faktury VAT wystawione przez powoda - k. 122-281).

Pismem z dnia 18 grudnia 2015 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty do dnia 25 grudnia 2015 r. kwoty 176 075,09 zł z tytułu niuregulowanych faktur zgodnie z załączonym zestawieniem oraz kwoty 2 738,52 zł z tytułu należności odsetkowych na dzień 18 grudnia 2015 r. (**dowód:** ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 18 grudnia 2015 r. - k. 20; zestawienie należności - k. 21-23).

Powyższy stan faktyczny w zakresie roszczenia głównego był niesporny pomiędzy stronami i ustalony został na podstawie zgodnych twierdzeń stron potwierdzonych załączonymi do pozwu i sprzeciwu dokumentami. Sąd uznał, że dowody z dokumentów stanowiące podstawę ustaleń faktycznych są wiarygodne i wzajemnie się uzupełniają, tworząc spójny stan faktyczny. Wartość dowodowa złożonych do akt sprawy dokumentów nie budziła też wątpliwości Sądu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo było uzasadnione w całości i jako takie podlegało uwzględnieniu.

Na wstępie podnieść należy, że umowy, które łączyły strony procesu zakwalifikować należy jako umowy sprzedaży. Umowę sprzedaży reguluje kodeks cywilny w przepisie art. 535 i następnym. Zgodnie z treścią art. 535 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

W niniejszej sprawie powódka dochodziła od pozwanego szpitala zapłaty ceny za sprzedane pozwanemu produkty farmaceutyczne w ramach łączących strony umów.

Pozwany szpital w toku postępowania nie kwestionował, że otrzymał od powoda środki medyczne wymienione w załączonych do pozwu fakturach, jak również nie kwestionował swojego obowiązku zapłaty za te produkty na rzecz powoda w kwocie 176 005,97. Pozwany zakwestionował jedynie roszczenie powodowej spółki ponad tę kwotę, bowiem w jego ocenie powódka nieprawidłowo naliczyła skapitalizowane odsetki w związku z błędnym przyjęciem przez niego terminów płatności części faktur. Strona pozwana wskazała ponadto, iż roszczenie objęte niniejszym powództwem podstawę swoją znajduje w łączących strony umowach, które w sposób jasny przewiduje okoliczności, po zająciu których pozwany zobowiązany jest do zapłaty umówionego wynagrodzenia. Zgodnie z treścią umów, pozwany zobowiązany jest do zapłaty należnej kwoty, w terminie 90 dni pod warunkiem spełnienia dwóch kumulatywnych przesłanek, tj. doręczenia do siedziby faktury VAT oraz uprzedniego zaakceptowania treści faktur przez pozwanego. Według Szpitala (...), powódka nie udowodniła zajścia żadnej z wyżej wymienionych przesłanek. Powodowa spółka nie uznawała jednak argumentacji pozwanego i podnosiła, że termin płatności wystawionych faktur rozpoczynał bieg z dniem ich wystawienia.

W tym stanie sprawy Sąd uznał, iż zasadność żądania kwoty należności głównej nie może budzić wątpliwości.

Do rozstrzygnięcia pozostawała jedynie kwestia spornych odsetek, z uwagi na zakwestionowanie przez pozwanego początkowych dat wymagalności części z nich. Roszczenia odsetkowe mają swe źródło w treści art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Dłużnik popada w opóźnienie, gdy nie spełnia świadczenia w terminie.

W umowach zawartych pomiędzy zamawiającym i wykonawcą, wiążących strony, ustalono, iż zapłata należności za dostarczony towar będzie dokonywana każdorazowo na podstawie faktury VAT, w terminie do 90 dni od daty otrzymania faktury przez zamawiającego i zaakceptowania jej.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W związku z wykazaniem przez stronę powodową, że data doręczenia pozwanej towaru wraz z fakturą VAT pokrywała się

z datą wystawienia tych faktur, Sąd podzielił stanowisko strony powodowej i uznał, że skapitalizowane odsetki zostały wyliczone w sposób prawidłowy. Powódka bowiem w sposób prawidłowy przyjęła terminy wymagalności faktur VAT.

Biorąc pod uwagę powyższe należy zatem stwierdzić, iż pozwany bezspornie opóźnił się w spełnieniu świadczeń wynikających z zawartych z powódką umów. Stąd też biorąc pod uwagę powyższe rozważania oraz materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, powództwo należało uwzględnić i zasądzić od pozwanego Szpitala na rzecz powódki kwotę 176 005,97 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 16 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty jako sumę wierzytelności których pozwany nie uregulował oraz kwotę 3 927,10 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 18 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty jako skapitalizowane ustawowe odsetki za zwłokę w spłacie powyższej wierzytelności

O odsetkach ustawowych od zasądzonych kwot orzeczono w większości zgodnie z żądaniem powódki, stosownie do treści przepisu art. 482 § 1 k.c., wedle którego od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy. Wobec wniesienia przez powódkę pozwu w dniu 18 stycznia 2016 r., zgodnie z treścią ww. przepisu, odsetki od kwoty skapitalizowanych odsetek w kwocie 3 927,10 zł należało zasądzić od dnia wytoczenia o nie powództwa, nie zaś od dnia 16 stycznia 2016 r. tak jak domagała się tego strona powodowa (pkt I wyroku).

Odnosząc się do wniosku pozwanego o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty stwierdzić należy, iż w przekonaniu Sądu nie zaktualizowały się w rozpatrywanej przesłance uzasadniające rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty na podstawie art. 320 k.p.c.

Powołany przepis wprowadza szczególną zasadę wyrokowania dotyczącą przedmiotu orzekania, dając sądowi możliwość wydania orzeczenia zasądzającego roszczenie powoda z uwzględnieniem interesów pozwanego w zakresie czasu wykonania wyroku. Jest to tzw. moratorium sędziowskie. Rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty albo wyznaczenie odpowiedniego terminu do spełnienia zasądzonego świadczenia jest możliwe tylko "w szczególnie uzasadnionych wypadkach". Takie wypadki zachodzą, jeżeli ze względu na stan majątkowy, rodzinny, zdrowotny spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe spełnienie zasądzonego świadczenia przez pozwanego byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody. W piśmiennictwie wyrażono również pogląd uznający wymienioną przesłankę za spełnioną wtedy, gdy w chwili wyrokowania są podstawy do przyjęcia, że ze względu na sytuację majątkową dłużnika wyrok zasądzający całe świadczenie stanowiłby tytuł egzekucyjny bez szans na realizację. Prowadzenie egzekucji w tym zakresie narażałoby tylko wierzyciela na nieefektywne wydatki egzekucyjne, a dłużnika i osoby pozostające na jego utrzymaniu na utratę podstaw egzystencji. Takie bezskuteczne czynności egzekucyjne byłyby zarazem szkodliwe społecznie i podważałyby sens prowadzenia procesu. Przy takim pojmowaniu szczególnie uzasadnionych wypadków uzasadniających zastosowanie art. 320 k.p.c. przepis ten służy nie tylko interesom dłużnika i wierzyciela, ale także interesom ogólnym. Należy zaznaczyć, że tak rozumiany art. 320 k.p.c. pozostaje w zgodzie z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, uzależniającym dopuszczalność ustanowienia w ustawie ograniczenia korzystania z konstytucyjnego prawa, jakim jest także wierzytelność (por. art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji RP), od tego, czy nie narusza ono istoty tego prawa oraz czy jest konieczne w demokratycznym państwie m.in. dla porządku publicznego albo wolności i praw innych osób (M. Jędrzejewska (w opracowaniu K. Weitz (w:) Kodeks postępowania cywilnego..., t. 2, red. T. Ereciński, s. 24 i n.; zob. też E. Gapska, Czynności..., s. 134; A. Góra-Błaszczkowska, Orzeczenia..., s. 40; M. Uliasz, Kodeks postępowania cywilnego..., s. 422).

Strona pozwana uzasadniała potrzebę wydania rozstrzygnięcia w oparciu o powołane uregulowanie (i analogicznie zastosowanie zasady słuszności w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu) swą trudną sytuacją materialną i znaczeniem działalności jaką prowadzi.

Istotnie za fakt znany notoryjnie uznać należy, że sytuacja majątkowa znacznej części placówek funkcjonujących w obszarze ochrony zdrowia, zwłaszcza wysoko wyspecjalizowanych jest bardzo trudna i borykają się one niemal z permanentnym deficytem środków finansowych na prowadzenie swej niewątpliwie doniosłej społecznie działalności.

Sąd podziela co do zasady zarzuty pozwanego piętnujące ten stan rzeczy. Powyższe nie jest wszak w ocenie Sądu wystarczającą przesłanką dla stwierdzenia szczególnie uzasadnionego przypadku w rozumieniu art. 320 k.p.c., którego wystąpienie uzasadnia rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty.

Nie może budzić wątpliwości, że wydanie rozstrzygnięcia w oparciu o powołane uregulowanie stanowi w istocie formę kredytowania uprawnionego, którego ekonomiczny ciężar ponosi druga strona procesu. W ocenie Sądu stanowiłoby to, nie znajdującą uzasadnienia, formę przenoszenia obowiązku finansowania służby zdrowia z podmiotu odpowiedzialnego w tym zakresie, którym zgodnie z art. 68 Konstytucji RP są władze publiczne, na przedsiębiorców wchodzących w relacje gospodarcze z zakładami opieki zdrowotnej. Jak bowiem zaznaczono, niedofinansowanie służby zdrowia ma charakter strukturalny i powszechny, w każdym zatem niemal przypadku, przy przyjęciu poglądu lansowanego przez pozwanego, uzasadnione byłoby rozłożenie na raty zasądzonego świadczenia (czy zastosowanie zasady słuszności w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu) w sprawach, w których stroną zobowiązaną byłby podmiot funkcjonujący w obszarze ochrony zdrowia. Nie można tu również abstrahować od faktu, że w nieuchronny sposób prowadziłoby to do zagrożenia bytu gospodarczego przedsiębiorców świadczących usługi na rzecz zakładów opieki zdrowotnej, którzy zgodnie z ogólnymi regułami rynkowymi zobowiązani są terminowo regulować obciążające ich świadczenia wobec podmiotów trzecich. W tej sytuacji odroczenie zapłaty służących im należności mogłyby skutkować zagrożeniem stabilności majątkowej, w tym skutkować utratą płynności finansowej.

Należy nadto mieć na uwadze, że obraz sytuacji majątkowej pozwanego wyłaniający się z przedłożonych przez niego dokumentów finansowych, nie jest tego rodzaju, że uzasadnionym byłoby twierdzenie, iż ewentualne egzekucja skierowana względem niego nie miałaby szans na realizację w znaczeniu powyżej przedstawionym. Pozwany nie wykazał przy tym żadnych okoliczności pozwalających na przyjęcie, że trudna sytuacja finansowa ma charakter przejściowy i w nowym roku budżetowym jest szansa, że ulegnie poprawie. Przeciwnie, wszystko wskazuje na to, że kondycja finansowa pozwanego ulega stałemu pogorszeniu. W takiej sytuacji rozkładanie należności na raty (kosztem wierzycieli) stanowiłoby jedynie odwlekaniem w czasie decyzji, które muszą zostać podjęte w związku z permanentnym niedofinansowaniem Szpitala.

W świetle już poczynionych uwag nie może budzić wątpliwości, że opóźnienia pozwanego w regulowaniu swych zobowiązań nie są co do zasady wynikiem okoliczności zależnych od niego jednak z pewnością nie są one również „zawinione” przez powódkę i to nie ona winna ponosić gospodarczy ciężar działalności prowadzonej przez pozwanego, której społecznej wagi Sąd w żadnej mierze nie neguje. Z tych względów wnioszek pozwanego o rozłożenie zasądzonej należności na raty nie zasługiwał na uwzględnienie (pkt II. wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty procesu. Powódka poniosła zaś wydatki w kwocie 8 997 zł tytułem opłaty od pozwu, koszt zastępstwa procesowego swojego profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 7 200 zł (§ 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej urzędowi /Dz.U. z 2013 r., poz. 461 - j.t./) oraz koszt opłaty od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Daje to łączną sumę 16 214 zł (pkt III. wyroku).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji wyroku.